

men nos circumambit, neq; tota simul, neque particulatim ab eisdem hominibus peragrari potest.

ANNOTATIONES IN
primum caput.

Distinguit author in hoc primo capite geographiam à Chorographia, asseritq; hæc ab ista differre in tribus. Primo, Geographus describit uniuersaliores orbis terræ partes, secundum rectam iustamq; symmetriæ rationem, tam ad se inuicem, quam ad totum terrarum orbem & ambitum. Chorographus uero describit singulas partes diuisim, etiam minutas quasq; puta explicat seorsum pictura certa locum aliquem absque omni comparatione ad alia loca atq; ad totum terræ ambitum. Hanc differentiam Ptolemæus exprimit exemplo & comparatione artis pictorum, qui in figurandis corporum imaginibus, maiora membra primum lineis suis explicant, uelut caput, brachia, manus, pectus, uentrem, coxas, crura, pedes. Deinde minutiora membra illis maioribus contenta, uelut oculum, nasum, os, &c. suis lineamentis & aptis coloribus representant. Sic etiam geographia maiora loca, uelut celebriores ciuitates, integras prouincias, et maiora flumina descriptione representat. Chorographia uero minima quedam loca, uelut uillas, arces, portus, riuulos, præta, saltus, &c. quam similis potest accommodatis coloribus explicare molitur. Altera differentia hæc assignatur, quod Chorographus aduertit qualitatem loci, hoc est, accidentia, Geographus autem uersatur circa quantitatem & symmetriam locorum, tum inter se, tum ad totius telluris ambitum. Tertium discrimen est, quod Chorographos necesse est esse pictores, qui singulorum locorum faciem & qualitatem adamussim pictura expriment. Geographus autem per exiles punctos, quibus loca ciuitatesq; significantur & ipsorum nominum inscriptioes, conatur indicare et eorum situs, atq; totius terrarum orbis figuram. Hinc est, quod chorographia mathematica institutionis nihil eget, geographiæ uero mathematica plurimum est necessaria.

Quæ nam sint ad Geographiam præsupponenda. Cap. II.



Vis igitur finis sit eius, qui Geographiam exercere uelit, ac in quo differat à Chorographia, per hæc quasi summatim sit nota

tum. Cum uero impræsentiarum sit propositum, nostræ habitabilis describere orbem, ut quam maxime cum ueritate congruat, necessarium arbitramur præmittere, peregrinationis historiã esse, quæ notitiam præstet ad institutionem talem, utpotè quæ plurimum afferat cognitionis, ex traditione eorum qui præditi scientia speculatiua, regiones particulatim peragrarunt: quodq; cõsideratio ac traditio hæc partim sit geometrica, partim uero superiorum constet obseruatione. Siquidem ad Geometriam spectat, quod per subtiles distantiarum dimensioes locorum inter sese positiones reddatur manifestæ: ad obseruationem autem superiorum, quod idem fiat per apparentia, ex instrumentis, quibus astra & umbræ obseruantur, quod & perfectius est & certius, alterum autem difficilius, ac illius indigens ope. Primum enim quum necessarium existat, ut supponatur, secundum utrumque modum, ad quamnam mundi positionem, duorum locorum inquisitionum distantia uergat, (nõ enim simpliciter, aut solum hoc scire oportet, quantum locus unus distet ab alio, sed quantum uersus, hoc est, ut dicere sciamus, num ad septentrionem, aut ortum, siue ad partiliores eorum inclinationes tendat) impossibile est, exacte hoc cõsiderare, absq; obseruatione, quæ per prædicta sit instrumenta, per quæ in omni loco ac tẽpore facile, & lineæ meridianæ positio ostenditur, & per ipsam ignote locorum distantia. Inde & hoc concedi necesse est, dimensionem, quæ per numerum fit stadiorũ, haudquaquam certam nobis iuxta ueritatem præbere deprehensionem: quoniam raro in uias rectas incidere contingit, propter circuitus uarios, qui & eũibus & nauigantibus occurrere solent: & quia necesse est, ad rectitudinem inueniendam, id, quod in uis, tam ex qualitibus, quam ex quantitibus redundat, coniecturando tantum, ab integris subtrahere stadijs. In nauigationibus autem uentorum flatus, qui ut plurimum uires